

Література

1. Берегова О. А. Міжнародний досвід професійного розвитку педагогічних працівників // *Молодий вчений*. № 10 (50) жовтень, 2017. С. 397–400.
2. Мартинець Л. А. Професійний розвиток учителів у вітчизняній та світовій практиці // *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. № 10 (65) /10/2017. С. 10–15.

Мартинів М.А.

заступник директора з науково-педагогічної
та виховної роботи ТОКІППО

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ ЯК СКЛАДНИК САМОМЕНЕДЖМЕНТУ

«Єдина справжня розкіш — це розкіш людського спілкування»

А. Екзюпері

Розвиток людського суспільства не стоїть на місці, останнє є замовником освітніх продуктів і диктує умови їх форми та вмісту. На сьогоднішній день в епоху освітніх реформ України і нових підходів до здобуття освіти вимагає не тільки переосмислення їх, а й перебудови функціонування освіти. Відхід від системи вертикального впливу зверху до низу, міняється в сторону навпаки. Сучасний головний менеджер (директор) закладу освіти не чекає прямих вказівок зверху, щодо побудови своєї діяльності, а виступає основним ініціатором змін в своєму закладі, ефективної організації роботи цілому. Мета таких реформ – самостійність і незалежність. Та часто швидкість змін впливає на якість. Тим не менше головним питанням постає налагодження роботи освітнього закладу та самого педагогічного колективу. Сприянням його емоційного благополуччя (емоційного інтелекту), підґрунтям якого є людське спілкування.

Будь-яке управлінське рішення може бути ефективним лише за умови, якщо це рішення базується на своєчасній та достовірній інформації, відповідає потребам закладу та враховує пропозиції тих учасників освітнього процесу, яких воно стосується. Це зауважує «Абетка для директора» методичні рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти [1, с. 34]. Управлінець, крім обізнаності у нормативно-правових питаннях, повинен добре бути проінформованим щодо думок в ракурсі освітніх продуктів, учасників освітнього процесу. Для цього він володіє елементарними знаннями і навиками культури спілкування. Останній повинен усвідомлювати необхідність публічності як перед виступами серед колективу, так і розмові в процесі прийому учасників освітнього процесу, тощо. Тобто, вміння говорити, переконувати, схилити на свою точку погляду й інше, і є необхідним на даний час, як перед етапу організації керуванням закладом.

Враховуючи концепцію за якою гроші ходять за вчителями, а також за здобувачами освіти, впливає доцільність самоменеджменту закладу загальної

середньої освіти. А останній формується із менеджменту працівників освітнього закладу. **Самоменеджмент** – мистецтво керувати собою, своїм часом, своїм життям, свідомо робити свою кар'єру через самооцінку, самовизначення, саморозвиток. Чому ми говоримо про самоменеджмент так гостро сьогодні. На це є причини: конкуренція (здобувач освіти сам обирає заклад де йому навчатися, інше); робота з людьми пов'язана із контролем над своїми емоціями, виходу із конфліктних ситуацій або їх уникнення; сприяння творчому потенціалу працівника освітнього закладу, як коштовного капіталу для установи.

Оволодіння технологіями самоменеджменту керівника загальноосвітнього закладу сприяє успішному виконанню роботи з меншими витратами часу, кращій організації праці; попередженню стресів і професійного вигорання педагогів; зростанню задоволення від роботи; вмотивованості праці; зниженню завантаженості роботою; і в підсумку – підвищенню якості освітніх послуг, які надаються у закладі освіти [4].

Як вище впливає, вербальні комунікативні якості виходять на перший план. Важливо зазначити, що перших 11 секунд виступу достатньо, щоб слухачі оцінили, чи промовець приємний, компетентний і чи заслуговує на довіру. Слухачами у нашому випадку є педагогічні працівники, здобувачі освіти, батьки здобувачів освіти. З якими ведеться тісна щоденна співпраця. Управлінець має бути завжди готовий до розмови: планової, позапланової чи спонтанної. Адже інформація та комунікація – це найважливіша функція, тому що всі інші потребують її. Враховуючи фактор геометричного зростання різноманітної інформації постає проблема її ефективного опрацювання. Отже, для того щоб економити свій час, менеджеру необхідно розробити раціональний підхід до отримання, обробки та використання отриманої інформації.

Одним із напрямів самоменеджменту сучасного педагога і є *імпресіон-менеджмент* (менеджмент справляння враження; вміння справляти на навколишніх позитивне, доцільне враження) [4]. Беззаперечним є те, що кожний освітянин має свою манеру спілкування, вироблену протягом років і відкориговану досвідом педагогічної роботи. Самоменеджмент є процесом і результатом постійної роботи над собою з метою вдосконалювання професійних, управлінських, організаційних знань; умінь ставити перед собою професійну мету та досягати її, організовувати свою роботу на основі раціонального використання часу та ефективної співпраці з педагогами. Кожен освітянин є унікальний своєю неповторністю, фаховою освітою та особистим досвідом, творчими можливостями і природою власних здібностей, мотиваційними внутрішніми установами. Примушувати його до ефективної творчої діяльності недоцільно, а потрібно виявляти та забезпечувати умови для розвитку його творчого потенціалу, бачення себе у інноваційних змінах освіти на основі використання технологій самоменеджменту – це важливе завдання. В кожній розмові із задіяними людьми в освітньому процесі, необхідно підкреслювати їх само значущість. Зробити кожного прихильником і сподвижником своїх ідей, цілей, прагнень. Як зазначає Коненко Л. «досягти

такої мети, з нашої точки зору, можна лише шляхом переконування. Цей спосіб давно вже визнано як основний у системі комунікативного впливу. І хоча психологічні механізми переконування неоднакові, у кожному випадку їх застосування здійснюється вплив за допомогою слова. Оскільки риторику інколи визначають саме як науку про способи переконування, дозволимо собі стверджувати, що педагог – це завжди оратор. Поняття «оратор», має декілька тлумачень, згідно з якими це не тільки особа, яка професійно займається мистецтвом красномовства чи має дар виголошувати промови, а й будь-яка людина взагалі, яка публічно виголошує промову.» [3].

Отже, сьогодні є затребувано формування культури публічного виступу як складника самоменеджменту в процесі реформування освіти. Працівник закладу освіти усвідомлює те, що він стає сам собі менеджером і керує розвитком цілого освітнього закладу. Зміна концепції освіти вимагає комунікування з кожним учасником – здобувачами освіти, їх батьками, колегами-освітянами. Сучасний світ є публічнішим і кожна Вашу промову можуть зняти на відео і поширити в соціальній мережі. Вся інформація сказана Вами буде інтерпретована кожним співрозмовником по своєму. Тому, потрібно володіти базовими навиками ораторського мистецтва, основними елементами менеджменту і відповідати вимогам педагога першої половини ХХІ століття.

Література

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора: Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 - 240 с.

2. Карнегі Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей...: Пер. с англ./ Общ.ред. и предис. Зинченко В.П., Жукова О.М. – Мн.: Беларусь, 1990 р. – 670 с.

3. Кононенко Л. В. Модель формування ораторської майстерності у майбутніх магістрів соціальної педагогіки. URL: <file:///D:/%D0%97%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%96-348-1-10-20141016.pdf>.

4. Пастух Л. В. Самоменеджмент керівників закладів освіти у системі післядипломної освіти. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v1/i53/7.pdf>

УДК 378:070-051]:316.77

Мединська О. Я.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Тернопільського національного педагогічного університету
імені В. Гнатюка
medynskao@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ

В умовах трансформації освітньої парадигми постає нагальна необхідність впровадження в навчальний процес нових моделей освіти,